

Yukarıdaki küre üzerinde verilen bilgilere dayanarak;

- I. Yer'in merkezi kutuplara daha yakındır.
- II. Ekvator'da yer çekimi etkisi kutuplara göre daha azdır.
- III. Ekvator çevresi kutuplar çevresine göre daha geniştir.
- IV. Karaların büyük bir bölümü Kuzey Yarımküre'dedir.

1) Yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız IV   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

2) Dünyanın şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe aşağıdakilerden hangisinde bir azalma gözlenmez?

- A) Denizlerin tuzluluk oranı
B) Kalıcı kar sınırı
C) Güneş ışınlarının geliş açısı
D) Grup ve tan süresi
E) Çizgisel hız

	Oluşum	Artar	Azalar	Değişmez
I	Çizgisel hız		✓	
II	İki Paralel arası mesafe			✓
III	Kalıcı kar sınırı	✓		
IV	Denizlerdeki tuzluluk		✓	
V	Yerçekimi	✓		

3) Yukarıdaki tabloda Dünyanın şeklinin etkisine bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara gidildikçe değişen oluşumlardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Dünya geoit şeklinde değil de, yukarıdaki şekilde gösterildiği gibi tam bir küre olsaydı, bir takım olgular bugünkünden farklı olurdu.

Buna göre, Dünya tam küre olsaydı;

- I. Yer çekimi
- II. Ekvator'un çevre uzunluğu
- III. Ekvator'un sıcaklık ortalaması
- IV. Kutupların Yer'in merkezine olan uzaklığı
- V. Cisimlerin kütleli ağırlığı

4) Olgularından hangisinde bir değişiklik beklenmezdi?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

5) Aşağıdaki enlemlerden hangisi, Güneş ışınlarını yıl boyunca daha büyük açıyla alır?

- A) 25° K   B) 35° K   C) 50° K
D) 60° K   E) 75° K

6) Güneş'in doğuşunu ve batışını uzun süre izlemek isteyen bir gözlemci aşağıdaki ülkelerden hangisine gitmelidir?

- A) Mısır   B) Hindistan   C) Norveç
D) Türkiye   E) Brezilya

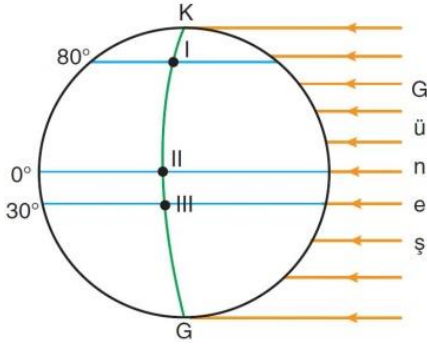
- I. Çizgisel hızın kutuplara doğru azalması
- II. Meridyenler arası mesafenin kutuplara doğru azalması

III. Termik kökenli basınç kuşaklarının oluşması

7) Yukarıda verilen olaylar aşağıdakilerin hangisinin sonucunda meydana gelir?

- A) Dünya'nın şeklinin
B) Eksen eğikliğinin
C) Dünya'nın elips yörüngesinin
D) Yer'in kendi eksenini etrafında dönmesinin
E) Yer'in Güneş etrafındaki hareketinin

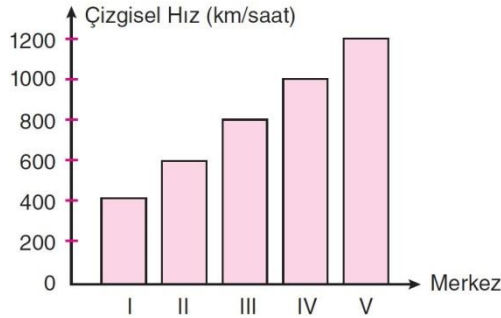

Güneş ışınlarının yere düşme açısı, yukarıdaki şekilde gösterildiği gibi Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe daralır.

8) Aşağıdakilerden hangisinin bu durumun bir sonucu olduğu söylenemez?

- A) I'de sıcaklığın daha düşük olması
B) Işınların yere ulaşmak için atmosferde alacağı en uzun yolun I'de olması
C) II'de gölge boyunun daha kısa olması
D) Güneş ışınlarındaki tutulma oranının noktaların üçünde de farklı olması
E) III'te dinamik basınç kuşağının oluşması

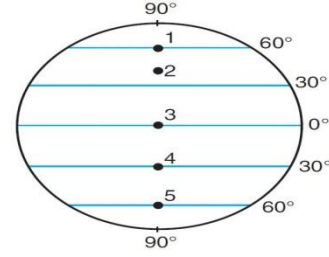

9) Yukarıdaki grafikte çizgisel hızları verilen merkezlerden hangisinde şafak vakti daha uzun süreyle yaşanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10) Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın şeklinin küresel olmasının bir sonucu olarak Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe artar?

- A) Bitki türleri
B) Kalıcı kar alt sınırı
C) Güneş ışınlarının geliş açısı
D) Gurup ve tan süreleri
E) Meridyenler arası mesafe

11) Yukarıdaki küre üzerinde numaralanmış noktalardan hangi ikisinde yer çekimi değeri aynıdır?

- A) 1 – 2 B) 2 – 3 C) 1 – 5
D) 3 – 5 E) 4 – 5

Merkezler	Paralel Çemberi	Kutup Yıldızı'nın Görünüm Açısı
Hatay	36° Kuzey	36°
Ankara	40° Kuzey	40°
Sinop	42° Kuzey	42°

Yukarıdaki tabloda üç merkezin paralel çemberi ile bu merkezlerde Kutup Yıldızı'nın görünüm açıları verilmiştir.

12) Verilen merkezlerde Kutup Yıldızı'nın farklı açılarla görünmesi, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Dünya'nın günlük hareketiyle
B) Dünya'nın küresel şekliyle
C) Dünya'nın yıllık hareketiyle
D) Yörüngenin elips olmasıyla
E) Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığıyla

Ankara'da yaşayan bir kişi yaz tatilini geçirmek üzere başka ülkedeki bir kente gidiyor. Gittiği yerde Kutup Yıldızı'nı Ankara'dakinden daha büyük açıyla görüyor.

13) Bu kişinin gittiği yer Ankara'ya göre nerede olabilir?

- A) Güneyde B) Doğuda C) Kuzeyde
D) Batıda E) Güneybatıda

14) Aşağıdaki paralellerden hangisinin geçtiği yerde yerçekimi daha fazladır?

- A) 10° B) 30° C) 50° D) 65° E) 85°

